

Pünkösöd után XII. vasárnap.

A felebaráti szeretet parancsa

K.K.T. Ha gondolatban végiglapoznánk a Szentírás azon részeit, ahol a szeretetről van szó, akkor megéreznénk hogy a szeretet parancsa a mi szent katolikus hitünknek foglalata, gyűjtőlencséje. A mai szent evangélium különösen fontos tanítás kell legyen nemcsak a mi számunkra, de minden idők keresztényei számára is. Hallottuk sokszor –de nem elégszer: Szeresd a te Uradat Istenedet ...szeresd felebarátodat, mint önmagadat. Szent János apostol levelében olvassuk, hogy aki szereti Istent, de gyűlöli felebarátját, abban nincs igazság, hanem vallásossága hazug, hamis, az önmagát csapja be. Mert hogyan mondhatja valaki , hogy szereti Istent, akit nem lát, - ha felebarátját , akit lát nem szereti.

A most felolvasott szent evangéliumban az Úr Jézus egy lépéssel tovább megy a felebaráti szeretet tárgyalásában. Nagy kérdésre ad feleletet – Dehát ki az én felebarátom? Ezt kérdezte az írástudó, aki önmagát akarta igazolni, de ezt kérni nagyon sok ember ma is , és talán fogják is kérdezni a sokan az idők végezetéig. Ki az én felebarátom? Az írástudó számára kellemetlen volt nagyon, hogy az első kérdésre felsült. Mester - kérdezte – mit cselekedjem, hogy az örök életet elnyerjem? És az Úr, a Mester felel. Szavaiban szemrehányás van. Hát nem olvasod a törvényben , hogy mit kell cselekedjél? Hiszen neked, aki a törvényeknek ismerője és magyarázója vagy, tudnod kell a főparancsot: Szeresd Uradat Istenedet....szeresd felebarátodat. Ezt a szemrehányást ki is érzi a kérdő, és hogy a csorbát kiküszöbölje új kérdéssel állt elő. De hát ki az én felebarátom? Ez a kérdés már kétségtelenül vitatható, megvitatható volt, amelyről a Jézus korabeli zsidó írástudók is sokat beszéltek, vitatkoztak. Általában az volt a felfogásuk, hogy felebarát alatt csak a fajtestvért, a hitsorsost kell érteni, ezekkel szemben kötelez a felebaráti szeretet parancsa, de már ennél tovább már egy lépést sem kell tenniük, a többi emberrel szemben nincs semmiféle kötelezettségük. Szűkkeblű és hamis megfogalmazása felebarátnak, amellyel a történelem folyamán annyiszor visszaéltek az emberek, amelynek jegyében és jelszava alatt történt a legtöbb igazságtalanság és kegyetlenkedés az évezredek folyamán.

És íme most az írástudó kérdése alkalmat ad Krisztusnak arra, hogy elmondja az örökszép példabeszédet az irgalmas szamaritánusról, amelynél szebbet, mélyebb értelműt és tanulságosabbat sem a Szentírásban, sem az emberi ész legnagyobb alkotásaiban nem találhatunk. Úgy gondolom, annyira ismerős ez a történet mindannyiunk számára, hogy

elég lesz csupán egyetlen mondatát kiragadni. Ebben a történetben a legfontosabb az első két szó: - egy ember. Ezzel örök időre meghatározta Krisztus a felebarát fogalmát. Az az ember, akin az irgalmas samaritánus segít, egy meghatározatlan ember, nem tudjuk nevét, származását, nemzetiségét, kultúráját, sőt még azt sem hogy jó, jellemes, becsületes volt-e vagy rossz, hitvány, jellemtelen. Csupán az a tény hogy ő is ember, halhatatlan lélekkel rendelkező, következésképpen örök életre hivatott ember - olyan jogcím, melynek alapján elvárhatja – jogosan elvárja embertársa segítségét, amikor szorongatott helyzetben van. Pusztán emberi mivolta az, ami őt minden ember számára felebaráttá, testvérré avatja.

K.K.T. A felebarát fogalma a krisztusi meghatározásban nem ismer semmiféle korlátozást. Aki ember, az színre, fajra, névre, nyelvre, társadalmi osztályra vagy műveltségre való tekintet nélkül felebarátom, testvérem. Tehát a keresztény felebaráti szeretet általános, mindenkire kiterjed, senkit ki nem zár, nincs tekintettel arra, hogy megérdemli-e valaki vagy sem a mi szeretetünket.

De nem lenne teljes a felebaráti szeretet fogalma, ha még egy nagyon fontos vonását ki nem emelnénk. Hogyan hallottuk a mai evangéliumi szakaszban? Az irgalmas samaritánus ennek a bajbajutott ismeretlennek nem úgy siet segítségére, hogy megszánja, megsajnálja, aztán otthagya tovább megy, hanem beköti sebeit, gyógyulást hozó olajat önt azokba, sőt, felteszi teherhordó állatjára, egy vendégfogadóba viszi, és ott gondozásra bízta. Neki sietős útja van, nem ápolhatja, pedig szívesen megtenné, eddigi magatartásából következik. De gondoskodik róla, hogy ne maradjon ápolás nélkül. Két dinárt ad a vendéglősnek, , és ha ez sem lenne elég, amikor visszaér, megadja még.

Szent János a szeretett apostol írja levelében: Ne szeressünk szóval vagy nyelvvel, hanem tettel és igazsággal. Vagyis ha a szeretet igazi szeretet, nemcsak üres szó, érzelmes ömlengés vagy pusztá formáság, akkor ennek a szeretetnek föltétlenül áldozatosnak kell lennie. Istenszeretetünk is áldozatokat kíván. A vasárnapi istentisztelet becsülete meghallgatása, a pénteki böjt megtartása, Isten parancsainak hűséges tisztelete és általában Istenbe vetett hitünk bátor megvallása nem kerül-e igen sokszor fáradságba, anyagi vagy szellemi áldozatba. És amint nem képzelhető el őszinte, igazi Isten-szeretet áldozatok nélkül, úgy még kevésbé lehet csak el is képzelni keresztény értelemben vett emberi, felebaráti szeretetet áldozatvállalás nélkül. Bár legyenek ezek az áldozatok kisebbek vagy nagyobbak, mindenképpen kedvesek és megnyerők Isten és emberek előtt. Legyen bár az özvegy két garasa, vagy Assisi nagy szentjének, Szt. Ferencnek minden vagyonát elosztó cselekedete, a cél egy: Istenért, embertársamért, és végső fokon lelkem örök üdvösségéért teszem. De az anyagi szeretet szolgálat és segíteni akarás mellett, néha

egy-egy jó szóval, szívből jövő bátorítással és vígasszal is segítségére siethetünk embertársainknak, akiket a földi életút sok tövise megsebez.

Testvér, ha látsz összetört szívű, bánatos árvát és özvegyet, és ha látsz az élet keresztje alatt meggörnyedt, könnyes szemű férfit, ne menj el mellette némán, szótlantul, minden részvét nélkül. Járj-kelj a világban az irgalmas szamaritánus lelkületével, legyen neked is kéznél mindig gyógyulást hozó olajod, egy-egy mosolyod, egy vígaszaló, bátorító szavad, mert talán a te örökké mosolygó arcod, a te mindig bátor, bizakodó magatartásod lesz a gyógyító balzsam., mely elúzi, a bánat, a kétségbeesés gondfelhőjét sok embertársad, felebarátod homlokáról. Az irgalmas szamaritánus története ne maradjon csak pusztabiblia történet, hanem legyen mindennap megismétlendő, köztünk élő, történő igaz valóság.

Az egyik villamoson sokan utaztak. De csak egy idős asszony vette észre, hogy a jegyszedő ma feltűnően szomorú, lehangolt. Az idős asszony nem átalotta meg szó nélkül. Részvéttel, melegséggel kérdezte: Mondja miért olyan szomorú, mi bántja? A jegyszedő mikor érezte azt a részvétől átitatott szeretetet és kedves figyelmet, kitérta szívének bánatát: Hogyne volnék szomorú, amikor odahaza 18 éves fiam fekszik a ravatalon, holnap temetjük és nekem még ma szolgálatban kell lennem. –Szegény jó ember – szólott az idős nő – vigasztalódjon, én imádkozni fogok magáért és fiáért. Ez az édesapa később elbeszélte, hogy milyen vigasztaló, milyen enyhülést hozó volt számára egy ismeretlen idős asszony pár jóságtól átitatott, sajnálkozó szava.

Testvérem! Nem érzed-e ki, hogy az irgalmas szamaritánus története ismétlődött meg, talán szerényebb keretek között. Gondoltál-e már arra, hogy te is lehetsz, sőt neked is irgalmas szamaritánussá kell lenned.

A múlt század végén Franciaország egyik városában három munkásleány elhatározta, hogy a vasárnapot beteggondozással fogják eltölteni. Amíg társnőik szórakozás után jártak, ők felkeresték a város elhagyott betegek, öregek, a nyomortanyák lakóit, takarítottak, tisztába tették a beteg lakását, ágyát és szerény ki fizetésükből igyekeztek enyhíteni a nyomoron. Példájuk követőkre talált. Tíz év múlva már nyolcszáz munkásnő indult el a városba vasárnaponként, hogy az irgalmas szamaritánus lelkületével és gyógyító szívjóságával sebeket kötözzön, enyhülést szerezzen. Lelkiismeretesen gondoskodtak arról is, hogy egyetlen gondozottjuk se haljon meg a betegek szentségének fölvétele nélkül.

K.K. Testvérem. Ugye érzed, hogy a felebaráti szeretet, ha igazán krisztusi, több mint üres szó, több mint fennhéjázó melldöngetés. Ugye belátod, hogyha igazán Krisztus tanítványa akarsz lenni, akkor az irgalmas szamaritánus lelkületével kell járnod a

szenvedő, kereszt alatt görnyedő emberek között. Mert könnyű dolog együtt örvendezni a örvendezőkkal, de együtt sírni a siránkozókkal, együtt érezni a szenvedőkkel az már inkább nehezebb, de inkább vall krisztusi gondolkodásmódra.

A krisztushoz - tartozás első és legfontosabb követelménye és egyben legbiztosabb záloga, hogy szeretem felebarátomat, szeretem az Isten képmására teremtett embert. Amint Krisztus erre rámutatott az utolsó vacsorán tartott búcsúbeszédében, mely egyben végrendelete is volt: „Arról fogja mindenki megismerni, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretettel lesztek egymáshoz.”

Az irgalmas szamaritánus történeti tükrében szemlélt felebaráti szeretetről szóló elmélkedésünket, úgy gondolom nem fejezhetném be szebben, találóbban, mint Szent Pálnak szeretethimnuszával: „ Szóljatok bár az emberek vagy angyalok nyelvén, ha szeretetem nincs, olyanná lettem, mint a rengő érc vagy pengő cimbalom. És legyen bár prófétáló tehetségem, és ismerjem bár az összes titkokat és minden tudományt, és legyen bár olyan erős a hitem, hogy a hegyeket áthelyezzem, ha szeretetem nincs semmi sem vagyok” I. Kor.13.

Úr Jézus, a világ szeretetre vár, mert gyűlölködést már megsokallta. A világ az irgalmas szamaritánus áldozatos lelkületét óhajtja, mert az önzést, a szívtelenséget megelégette. Mi akarunk szeretni Téged, mi akarjuk szeretni egymást. Csak te is szeress bennünket. Csak add nekünk megvilágosító kegyelmedet, hogy tanításod fényénél megismerjük a szeretet igazi értelmét és szent igéd szerint cselekedjünk szívünk utolsó dobbanásáig, amíg csak eljutunk oda, ahol Te igazi szeretet, és a Téged szeretőknek végtelen boldogsága és igen nagy jutalma vagy. Ámen.

Csomaköz, 1964. augusztus 9.

Kőröstarján, 1965. augusztus 29.

Érzalacs, 1986. július 13.